

Đoàn Lê

Ngày Cuối

Ông mở cửa ra đường vào lúc đèn đêm chưa kịp tắt. Những quảng vàng nhợt nhạt ngắt con phố nhỏ thành từng khúc mơ hồ, loang lổ bóng cây. Ông phân vân bước xuống lòng đường. Không phải để giải quyết khâu thông thoáng mà ông cốt được hứng lấy nhiều ánh đèn nhất. Anh đèn cũng là một thứ vũ khí, dù chẳng sử dụng được, nhưng ít ra nó cho ta yên lòng sẽ nhìn thấy những nguy hiểm ập đến từ ngã nào. Bọn lưu manh luôn xuất hiện bất ngờ từ những mảng tối bên đường. Chúng đâu biết cái túi du lịch toong teng trên vai ông không chứa gì ngoài một bộ pijama, hộp dao cạo râu và khăn mặt, bàn chải đánh răng. Chúng cứ ngỡ với dáng dấp, phong độ trời phú cho một người như thế này, trong túi du lịch của ông ta chắc phải chứa nhiều thứ đáng giá.

Vả không gì dễ bằng giật cái túi du lịch của một lão già đi ngoài đường vắng lúc năm giờ sáng. Đám choai choai nghiện hút coi chuyện đó không bằng hỉ mũi. Dao, kéo, kiếm, còn còn đang phải dùng xua ruồi, ngứa tay lắm đây.

Lão già dám chống cự, đảm bảo sẽ lĩnh ngon một phạng.

Mất cái túi chẳng là gì, nó chỉ làm mình giật thót. Thực ra động vào một đại tá công an, dù đã về hưu như ông, cũng không dễ đâu. Nhưng ở tuổi bảy mươi, lại mang thâm niên bệnh đau tim, ai dám chắc không có chuyện cái

xảy nẩy cái ung? Tốt nhất cứ được đi dưới ánh đèn rọi sáng để đề phòng cho chắc dạ.

Nhưng đi dưới lòng đường lại phạm luật giao thông đây. Thôi kệ, cả đời mình luôn giữ kỷ cương phép nước đúng mực của một người đại diện pháp luật rồi. Nên nhớ đã lâu mình làm anh phó thường dân cơ mà.

Ông bật cười một mình. Ồ hay, nghĩ lẫn thẩn gì đây? Bệnh già rành rành không chối cãi vào đâu nhá. Nào, hãy thư giãn, hãy thơ thới đón nhận ngọn gió se lạnh đầu thu này. Còn được hưởng những giây phút một mình ung dung ra ga tàu làm chuyến viễn du đột xuất, không mảy may bận tâm lo âu điều gì, thế không sướng sao?

Ông đi chuyến tàu sáu giờ sáng về Hải Phòng. Duyên do vì ông bạn nhà thơ già bỗng dưng gọi điện cho ông lúc tối qua. Ông không thể không về đây nhé. Chuyện cực kỳ quan trọng. Tôi nói thật, không về rồi đừng có ân hận! Tôi muốn dành cho ông một bất ngờ!

Thì về. Đã lâu ông không đi xa. Làm một chuyến cũng hay. Báo cho vợ chồng con gái cắt phiên nhau tới trông nhà. Ông hứa chỉ hai hôm chơi thăm bạn bè xong sẽ về, chớ có lo lắng. Thuốc men mang đi đầy đủ đây rồi. Nếu tiện, lúc về ông sẽ mua dăm con cua bể để cái cún nó nấu miến. Xong!

Sáu giờ đúng tàu chuyển bánh. Được, làm ăn phải chính quy như thế chứ. Ghế thì bọc đệm da êm ái, cửa sổ mấy lần che chắn, bảo vệ hành khách khỏi bị va quệt, khỏi gió máy. Sướng thật. Và Thượng - Đế - tàu vẫn như từ xưa, được phóng uế thoải thích xuống suốt dọc đường sắt mà không bị phạt. Dân ven đường uất tận cổ, xui những đứa trẻ ném đá, ném bùn vào những ô cửa đang vun vút lướt qua. Nhưng Thượng - Đế - tàu đã có khung lưới bảo vệ, kể cả khung lưới bảo hiểm lẫn luật pháp. Thách đấy! Nhà tàu tính kỹ cả rồi! Trời bắt đầu sáng tỏ. Không khí ban mai thật dễ chịu. Gió từ lòng sông Hồng đưa theo hơi nước ủa lên tàu với một chút ẩm ướt.

Theo thói quen đã ăn sâu tận xương tuỷ, ông đưa mắt quan sát khắp lượt các khuôn mặt hành khách xuất hiện trong tầm nhìn của ông. Trừ một phụ nữ đồm dáng đeo cặp kính đen như thám tử Tây ngòì ngay ghế phía trước ông, luôn hướng ra cửa sổ, còn lại toàn những gương mặt vàng ệch, ngái ngủ, hớt hải hoặc mệt mỏi. Diện mạo họ đặc trưng cho đám sinh linh mệnh mông, mắng màu nền trong bức tranh xã hội, có mẫu số chung là sự long đong nhọc nhằn theo mọi kiểu. Như thế tất họ mới phải đi tàu vào giờ này.

Đương nhiên trừ ông ra. Ông thừa nhận tướng mạo ông khỏi cần bàn. Ngày xưa ông đẹp trai như tài tử xinê, con gái khối cô ngấm ngấm thương nhớ. Giờ đây vẻ đẹp ấy ông đã để vương vãi ở mọi xó xỉnh sau cả một đời cống hiến cho xã hội. Nhưng với hai bàn tay cùng lương tâm sạch sẽ khi về hưu, gia cảnh đề huề dư dả, bà vợ già mãn nguyện đi vào cõi vĩnh hằng từ chục năm nay, đưa con gái duy nhất cùng chồng nó nối nghiệp cha trong ngành An ninh, giữ truyền thống tốt đẹp của gia đình... tất cả điều ấy thể hiện ra vẻ ngoài của ông, thành đạt, sung mãn...

Nào, ông bạn già nhà thơ Hải Phòng có chuyện gì đây? Cưới con, cưới cháu? Đoạt giải văn học hàng Tỉnh? Tổ chức lễ thượng thọ? Hay lão tổ chức đón cái bà nghệ sĩ cải lương ở Đồ Sơn để hai cụ nắm tay nhau đi cho khỏi ngã? Được rồi, cứ việc giấu. Ông lạ gì tính nết lão. Rất thích làm chuyện giật gân. Ông cũng chuẩn bị sẵn hai câu thơ học mót để dành chọc lão đây. Thơ anh tươi đẹp như hoa. Bón lúa, lúa tốt, bón cà, cà sai.

May mà ông đoạn tuyệt được với chữ nghĩa, sau mấy bài thơ tình quăng đầu đời. Nếu không có chuyện chia tay với Nguyệt, rồi cương quyết sống thật nghiêm chỉnh, chắc thơ phú ông cũng sẽ ra rông rỗng một cách tự nhiên không kém lão nhà thơ bạn ông. Chao ôi, những khúc ngọt cuộc đời thế đấy!

Bỗng nhiên trong ký ức ông thoáng hiện lên một bóng dáng yêu kiều. Là

thật. Suốt bốn chục năm nay, ông thường trấn áp cái hình bóng ấy, không cho phép nó trỗi dậy cào xé trái tim ông. Đến tận bây giờ ông cũng không dám tin tưởng đã được yên ổn với kỷ niệm xót lòng đó đâu. Sao bỗng dừng...

A, phải rồi. Tại cái nốt ruồi bên má kia kìa! Người đàn bà đeo kính đen ngồi phía trước đang tỉ mỉ bóc một quả lựu hồng đào, không để ý đến chuyện ông đang nhìn trân trối vào cái nốt ruồi bên má trái mình. Trời ơi, đúng cái nốt ruồi của Nguyệt. Phải Nguyệt đây chẳng? Không có lẽ nàng ngồi ngay trước mặt ông mà đứng dừng được đến thế? Và hình như nốt ruồi của Nguyệt hơi cao hơn một chút chẳng.

Đúng lúc ông lấy can đảm định cất tiếng gọi Nguyệt, người đàn bà bỗng nhắc cặp kính lên để dụi mắt. Ông thất vọng hụt hẫng tựa hồ bị dội gáo nước lạnh. Không phải Nguyệt.

Với đôi bàn tay trắng, những ngón thon muốt quá đẹp, nàng thận trọng gỡ lấy từng hạt một, những hạt lựu tí xiu, đỏ thắm, rồi chậm rãi đưa lên miệng. Ô hay thật, bỗng dưng ông thấy tâm hồn mình tràn đầy cảm xúc dịu dàng khi nhìn người phụ nữ kia hé môi ngậm lấy hạt lựu long lanh màu máu bồ câu một cách trân trọng như thế.

Đúng ra, ông chưa từng mất thì giờ ăn một quả lựu cho ra hồn, theo ý nghĩa thưởng thức nó đầy đủ. Lựu dành cho đàn bà, trẻ con thôi.

Cặp kính đen bỗng ngẩng lên, hướng thẳng vào ông. Ông dè chừng một sự phản ứng ngấm ngầm của nàng. Không ai thích bị quan sát bất chợt cả.

Nhưng không, đôi môi người đàn bà vẫn khẽ nún hạt lựu trông thật thản nhiên, ngang ngạnh, khiêu khích. Ông hiểu sự ngang ngạnh ấy chỉ là một cách làm duyên, nó nhấn thêm sự dịu dàng ẩn giấu bên trong. Và cái đó hấp dẫn đàn ông kỳ lạ.

Ông cũng vậy. Ông luôn bị sự dịu dàng chinh phục. Ông không chấp nhận

được thói sẵn sàng. Mới tối hôm qua đấy, ông đỏ bừng mặt mũi như bị sỉ vả, khi một cô ca sĩ to béo trên màn hình tivi sau một hồi ngúng nguẩy giậm giậm, cô ta hùng hổ chỉ thẳng ngón tay vào mặt ông, gào như phát rồ. Em muốn yêu anh trọn đời! Thế thà tự tử cho xong!

Nguyệt rất dịu dàng, đôi khi nàng lấy sự dịu dàng ấy làm một thứ vũ khí nguy hiểm. Nàng để mặc ông đau đớn khổ sở, một mực giữ vẻ dịu dàng, bình thản, đôi môi nhỏ mọng chỉ hơi run lên. Giọng nàng nhỏ nhẹ êm ái:

- Tại sao em phải che giấu? Em sẵn sàng nói với mọi người rằng em trót dại ăn nằm với một kẻ lang thang đầu đường xó chợ, không có lý lịch, không có hộ khẩu, nhân thân gì hết. Thế được chưa anh? Rốt cục nó là máu thịt của em, của riêng em thôi, và em không đời nào vứt bỏ nó.

Tất nhiên Nguyệt hiểu hoàn cảnh ông. Nếu cơ quan biết chuyện ông dính líu yêu đương với con gái một kẻ phản động “trùm Nhân Văn” nguy hiểm, hiện đang ở trong tù, chắc chắn ông sẽ phải xin ra khỏi ngành. Mà ông đang được cấp trên tin tưởng, giao phó trọng trách nghiên cứu tổng hợp trong tiểu ban bảo vệ chính trị an ninh Miền. Ông không thể để vỡ lở mọi chuyện. Tình hình chiến sự ngày một căng, có thể ông được điều về Trung ương cục miền Nam, nhận nhiệm vụ đi phối thuộc với một đơn vị giải phóng đặc biệt nào đó cũng nên... Ôi chao, lúc ấy Nguyệt sẽ ra sao với đứa con không cha trong bụng? Vốn là người con gái đầy kiêu hãnh, nàng sẽ chống đỡ với miệng tiếng thiên hạ thế nào, nhất là ở cái tỉnh nhỏ như Hải Phòng?

- Em nghe anh nói đã. Nếu thực bụng yêu thương nhau, chúng ta có thể chờ đợi ít lâu. Anh không muốn đặt vấn đề cưới xin bây giờ. Với lý lịch gia đình em có những khúc mắc như vậy, cơ quan anh nhất định không chấp thuận, lúc đó dở dang hết cả. Anh van em. Em cũng biết anh yêu em thế nào.

Khuyên em đi bệnh viện, anh cũng xấu hổ nhục nhã đứt từng khúc ruột chứ. Em biết vậy mà...

Đúng ngày nhận lệnh tập trung, ông chỉ kịp chạy đến ngôi nhà nhỏ của Nguyệt, dúi vào tay nàng ít tiền ông dành dụm được. Nàng chăm chăm nhìn ông, cân nhắc từng lời:

- Thôi được, anh yên tâm đi đi. Ít nhất em cũng biết anh vào B chứ không phải chạy làng. Để anh khỏi lo lắng, em hứa với anh sáng mai cũng sẽ tới bệnh viện sản nhờ người quen giải quyết giúp. Nhất định thế. Anh yên tâm chưa?

Sau lúc ấy nàng mới ôm chặt lấy ông khóc như mưa. Ông phải nghiêng răng để không hét lên.

Chiến thắng bảy lăm ông trở về Nguyệt đã mất tăm tích. Dò hỏi mãi ông cũng chỉ biết sau khi ông đi chừng dăm tháng, Nguyệt đã đón bố ra tù rồi hai cha con bán nhà, dọn đi đâu không ai biết. Từ đó cũng chẳng nghe ai nhắc về nàng cả... Nguyệt ơi, thật may em đã chịu nghe anh, không giữ lại giọt máu của chúng ta. Nếu không, gánh nặng chồng chất trên đôi vai, em sẽ chịu đựng ra sao!

Người đàn bà kéo đôi kính đen lên đỉnh đầu để nhìn cho rõ cách sắp xếp tinh tế của những hạt lựu. Đôi mắt đẹp quá thể! Đúng, đẹp thế kia cũng cần đeo kính giấu bớt đi cho thiên hạ nhờ. Vừa long lanh trong trẻo vừa rợp những bí ẩn hứa hẹn. Một nụ cười mơ hồ, thích thú, phảng phất ở gương mặt nàng. Tựa như nàng là một bé gái bất chợt khám phá ra điều gì kì diệu của thiên nhiên nằm bên trong quả lựu.

Ông không cưỡng được sự thôi thúc cuốn hút, liếc nhanh trái lựu trên bàn tay thanh tú. Ôi nhĩ, chính ông cũng chưa bao giờ quan tâm đấy. Tạo hoá nghĩ ra cách sắp xếp cho hàng ngàn cái hạt xinh xinh kia lớn lên trong quả lựu như thế nào? Tài thật, chúng chen chúc xít xao đến không còn một kẽ hở, và cũng không hạt nào bị đẩy rời ra ngoài cái núp nhau trắng xộp của mẹ quả. Chúng được nuôi dưỡng, che chở an toàn đến tận lúc sung mãn. Và

bởi vậy người ta cần phải nhấm nháp hạt lựu như đón nhận một ân sủng thiêng liêng của Thượng đế theo cái cách của người đàn bà này chăng?

Tội nghiệp giọt máu của ông. Lúc ông khuyên Nguyệt đi bệnh viện nó mới chừng ba tháng. Người ta đã rút nó ra khỏi núm nhau, hay nó bị rút ra khỏi bụng mẹ mà vẫn ôm cả núm nhau? Con ông là trai hay gái? Nó đã biết đau đón gì chưa, biết oán hận gì chưa? Khoa học gần đây công bố về những cảm nhận của thai nhi có đúng không? Ông từng được nghe một bà bạn học kể chuyện khi đi tới ông đồng nào đó gọi hồn. Mẹ không nhớ ư? Mẹ đã bỏ con đi lúc con mới được ba tháng trong bụng mẹ. Con là con trai đẩy mẹ ạ. Tuy vậy con không bao giờ oán hận mẹ, vẫn ngày đêm luôn đi theo phù hộ mẹ. Rằm tháng bảy này mẹ hãy thắp cho con nén hương, cho con mâm cơm cùng bộ quần áo con trai mẹ nhé...

Ông đâu phải mấy bà già quê mùa lắm cảm, nhưng không hiểu sao những chuyện tâm phào cứ lần quất trong óc ông. Phải chăng đó là biểu hiện mình đã già quá rồi? Ông tự hỏi vậy.

Tựa vào ghế, ông bắt chước những người chung quanh nhắm mắt lại, cố dỗ giấc ngủ thêm nệm.

Nguyệt ngồi dậy chải mớ tóc dài tới ngang bắp chân rồi lại gỡ ra, cuốn nó vào cánh tay ông. Mái tóc óng tựa lọn tơ tằm, mát rượi. Nàng âu yếm cười, nhìn sâu vào đôi mắt ông.

- Thế này đã thật chắc chưa anh? Không còn sợ ai chia rẽ chúng mình nữa nhá. Nhưng em muốn biết nỗi lo lắng của anh xuất phát từ đâu mới được chứ? Em yêu anh đến mất cả hồn vía đấy thôi.

Đến giờ ông cũng không hiểu nỗi lo lắng bắt nguồn từ đâu. Từ những anh chàng theo đuổi Nguyệt chăng? Thì đấy, kể cả ông bạn thi sĩ Hải Phòng xem ra ngày đó cũng âm thầm sẵn đón Nguyệt. Nhưng nàng đã thề chỉ yêu duy nhất có ông trên đời này, vậy ông còn lo gì? Hay nỗi lo lắng bắt nguồn từ

chính ông chẳng? Tình yêu - sự nghiệp, đối với ông như hai đứa con sinh đôi dính thân, không thể nhẫn tâm phẫu thuật tách bỏ đứa con này để giữ cho đứa kia được sống nguyên vẹn. Mà sự nghiệp nghiêm ngặt trong ngành ông lại không cho phép ông lấy con gái một phần tử đang bị ngồi tù. Làm sao bây giờ? Chỉ còn duy nhất chút hy vọng le lói: sau khi ông đi B lập công trở về, mọi sự thay đổi, ông với Nguyệt sẽ được thể tình cho phép chung sống. Nhưng nàng đã bỏ ông đi biệt tích, để lại trong ông mặc cảm có tội với nàng. Điều ấy ông vẫn giấu kín ở góc khuất nơi tâm khảm...

Người thiếu phụ đeo kính đen xuống ga Hải Dương. Ông ngơ ngác như người vừa đánh mất vật gì. Và toa tàu trở nên trống vắng. Trên mặt cái bàn gỗ nhỏ giờ chỉ còn lại đôi ba mảnh vỏ lựu bắt đầu thâm tái. Xin vĩnh biệt những hạt lựu đẹp! Cuộc đời thế cả. Người ta đi chung với nhau một quãng đường nào đó rồi mỗi người lặng lẽ xuống ga của mình, để lại sự cô đơn cho người chưa xuống... Không chịu nổi nỗi trống vắng thuở ấy ông đã phải bỏ Hải Phòng lên Hà Nội ngay từ năm bảy sáu. Bảy bảy ông lấy vợ, con gái thủ trưởng, như số phận an bài...

Cuộc bộ tới cuối phố Ga, ông đã về tới nhà ông bạn già. Bây giờ gian mặt tiền lão ta bày bán mấy tờ báo. Chắc lại tìm cách xem chặc báo chí hơn là buôn bán kiếm lời.

- Chào nhà thơ. Mấy tờ báo bày kia chứng tỏ tư duy có thay đổi hơn lần trước mình xuống thăm đây nhỉ.

- Ông đừng gọi tôi là nhà thơ nữa. Bây giờ nhiều quá đâm nhàm. Đã định ghi biển treo rằng: Xin bỏ guốc dép... và thơ ở ngoài cửa như người ta vẫn giễu đây.

- Sao vậy?

- Ông không nghe mấy anh nhà thơ Hà Nội tuyên bố kỳ này mở Trung tâm cai nghiện... thơ đây à? Nghĩa là đã thành dịch ông ạ. Nhưng tôi mời ông về

chơi Hải Phòng không phải chuyện thơ. Chuyện này lại chả thơ tí nào.

Chờ ông nghỉ ngơi rồi, ông bạn già mới lấy từ tủ sách một bọc giấy gói hai tập sổ tay nhỏ, mép đã sòn bần, đặt lên bàn nước trước mặt ông.

- Ông biết gì đây không? Nguyệt đấy!

Nguyệt đây? Ông ngỡ bị một nhát đập, choáng người. Nguyệt? Trách nào suốt chuyến tàu về Hải Phòng linh tính xui ông chỉ nghĩ tới nàng.

- Chẳng lẽ ông không nhớ Nguyệt ư?

Thấy ông ngồi lặng đi, nhà thơ đai giọng hỏi. Ông nghe tiếng mình trả lời thì trào hực hơi như của một người nào khác:

- Sao tôi quên được cô ấy. Chỉ vì... chỉ vì quá đột ngột ông ạ.

Ông trân trối nhìn hai cuốn sổ không dám đụng tay vào. Vẫn cái giọng thì thầm xa vắng, ông lại hỏi:

- Nguyệt chết rồi ư?

- Không. Lúc cô ấy gặp tôi vẫn còn khỏe, tuy rằng khác trước đến mức khó lòng nhận ra. Cô ấy mặc áo nhà chùa, nhưng không cho biết trụ trì ở chùa nào. Nghe kể đã xuống tóc ăn chay cửa Phật lâu lắm rồi, từ năm chín bảy... khi thằng con trai ông nó chết.

- Ông nói sao? Ai chết? Con trai nào?

Ông bật dậy khỏi ghế. Lòng ngực bỗng nhói đau. Ông vội rút ngay lọ thuốc trợ tim, run rẩy mở nắp. Ông bạn nhà thơ hốt hoảng tái đại, còn run hơn cả ông, vội rót ngay cốc nước lọc đưa tận tay và dìu ông ngồi xuống.

- Chết thật, tôi xin lỗi. Chút nữa tôi hại ông. Bình tĩnh lại đi.

Ông uống viên thuốc trợ tim. Bỗng dưng ông mệt không thể tả, tựa đầu vào cái gối mềm mà ông bạn vừa kê cho sau gáy... Khi thằng con trai ông nó chết. Thế nghĩa là sao? Chuyện gì đây?

- Nghỉ ngơi rồi hãy đọc. Hai tập nhật ký của Nguyệt, cô ấy nhờ tôi đưa tới tận tay ông. Nghe đâu cô ấy có dấu hiệu bị ung thư vú. Tôi nghĩ vì thế cô ấy

mới nói mọi chuyện với ông để sau này cô ấy mệnh hệ gì ông cũng biết phần mộ con ông mà chăm nom.

Đúng nét chữ quen thuộc của Nguyệt, nét chữ tròn trịa, đều tăm tắp. Thần kinh ông căng lên. Ông hồi hải lướt mắt trên từng tờ giấy hoen ố, mà đích thị chúng nhoè nhoẹt phần lớn do nước mắt của nàng.

Nguyệt đã không đi bệnh viện phá bỏ cái thai. Bán nhà xong hai bố con nàng lẳng lặng ra Quảng Ninh mở một cửa hàng tạp hoá nhỏ trên đường đi Mông Dương để sinh sống với một bà cô họ không chồng. Nàng đẻ một bé trai đặt tên Nguyễn Hoàng Đức. Hoàng là họ ông. Ít lâu sau bố nàng mất. Hai người đàn bà cùng đưa bé lủi thủi bên nhau. Rất nhiều người muốn gán bó nhưng nàng đều từ chối. Ít lâu sau bà cô cũng chết nốt, nàng một mình nuôi con ăn học, xây được ngôi nhà cấp bốn với một đời sống tằn tiện.

Mãi năm bảy bảy, khi ông lấy vợ nàng mới tìm được ông. Trong nhật ký nàng viết: Muộn rồi con ạ. Tìm được cha con, mẹ đứng chết sững trước cửa ngôi nhà đang nổ pháo cưới. May không gặp ai. Vâng, cô dâu xinh lắm, người ta xì xào vậy. Con một ông đại tá Công an cơ. Vậy là tất cả đã chấm hết... Chấm hết những thổn thức xót xa bao đêm khóc thầm. Mẹ xin hứa với con, mẹ sẽ chôn chặt quá khứ lại. Người ta đã quên mất có mẹ trên đời này cơ mà. Ừ thì thôi, cũng như trước đây mẹ đã âm thầm chịu đựng để giữ trọn vẹn cho kẻ ấy được thênh thang thoải mái với con đường công danh sự nghiệp!

Kể từ đó Nguyệt không rời khỏi sườn đồi quanh hiu với ngôi quán bán sách báo.

- Tôi xin thề với ông, tôi đã hết lòng dò la tin tức của Nguyệt, biết bao nhiêu năm mà không có kết quả. Thì chính ông biết đấy.

- Tôi cũng nói với Nguyệt như vậy. Cô ấy nói trước bảy năm không nhận được tin ông, cô ấy chờ ông hy sinh ở chiến trường không trở về nữa.

Sau này biết tin, tìm được ông thì ông đã đa mang vợ con, Nguyệt chịu đau khổ một mình. Tôi cũng không ngờ Nguyệt sinh cho ông một đứa con trai. Theo Nguyệt kể có lần nó đi tìm gặp ông. Nhưng cũng là lần thật bất hạnh cho nó.

Đầu óc ông ong ong như có làn sương mù lẫn quất. Ông cố gắng bắt lấy ý nghĩa những câu nói của bạn, chỉ sợ bỏ sót điều gì.

Nguyệt đã nuôi thành Nguyễn Hoàng Đức khôn lớn thật vất vả. Cho đến năm học lớp mười một, Đức bỗng phát hiện trên báo đăng bài viết chân dung ông cùng một tấm ảnh thời trẻ trai. Nó nhận ra ngay con người này cũng chính là người chụp chung đôi với mẹ trong một tấm ảnh cũ kỹ. Đây là bố con. Nhưng bố đi bộ đội, đã hy sinh ở ngoài chiến trường. Nó lẳng lặng bỏ học trốn về Hà Nội, lần theo địa chỉ trên báo đi tìm.

- Sao cháu muốn gặp bác?

- Cháu tình cờ đọc báo thấy ảnh bác, cháu rất khâm phục chiến công của bác.

- Cháu đang sống ở đâu? Bố mẹ cháu làm gì?

- Cháu đang sống với mẹ. Bố cháu thì...Ông ấy bỏ rơi mẹ con cháu từ khi cháu chưa ra đời. Sao có người bố nhẫn tâm thế bác nhỉ? Liệu bác có thể bỏ rơi con mình không hả bác?

- Nếu người ấy là quân của bác, chắc bác bắn bỏ.

- Cháu cũng không chấp nhận ông ta, cho dù ông ấy có là triệu phú. Không bao giờ cháu tha thứ cho ông ấy...

Ông nhớ ra rồi. Một thằng nhỏ khoảng mười sáu tuổi trông mặt mũi thông minh, đôi mắt chăm chăm nhìn soi mói. Hai ba hôm ông luôn thấy nó lẩn quẩn xuất hiện quanh khu vực nhà ông, có khi lẫn trong đám trẻ đánh giày. Nhưng nó luôn để mắt quan sát ông rất lạ. Nhất định thằng bé này có ý đồ gì không muốn để lộ. Một lần ông gọi nó lại, cho ít tiền, bắt nó trở về nhà.

Lang thang thế này sớm muộn cũng hư người đẩy cháu ạ. Ông nhớ không lầm thì nó nói nhà ở tận Quảng Ninh.

Rồi băng đi ít lâu không thấy lũ trẻ đánh giày lẫn thằng bé. Hỏi ra mới biết lũ trẻ đánh nhau vì tranh cướp địa bàn làm ăn, một đứa không may bị chết. Tất cả đều được đưa vào trường giáo dưỡng trẻ vị thành niên, kể cả thằng bé ông quen. Ông thở phào nhẹ nhõm. Thế lại may cho nó.

Bốn năm sau nó trở về đã thành kẻ có tiền án tiền sự. Thằng Đức giờ trở nên lảm lì. Em xót xa vô cùng anh ơi. Hay em đi tìm anh, nói tất cả sự thật để anh có cách gì níu giữ con anh. Nhưng nghe nó kể một cách hằn học căm giận về cuộc sống đầy đủ giàu sang của gia đình anh, em run sợ bỏ ngay ý định. Nó không tha thứ cho anh, em biết thế.

Đứa con trai ấy dù thế nào cũng là nguồn sống của Nguyệt.

Toà án Huyện trông thân mật tựa phòng họp Hội nghị thi đua của một Hợp tác xã gì đó, nếu không có bốn phạm nhân bị xích tay vừa từ nơi tạm giam đưa về. Ba bị cáo mắc tội đánh bạc tái phạm, và con tội chống lại người thi hành công vụ. Con phong phanh chiếc áo tù xộc xám giữa lúc trời rét cắt ruột, ngồi hàng ghế trên cùng với ba phạm nhân kia. Hai mươi bị cáo khác được tại ngoại, do đánh bạc lần đầu và chưa có tiền án tiền sự như con thì ngồi hai hàng ghế sau nghe xét xử. Nghe đâu chủ sòng đút lót bốn chục triệu nên không hề hấn gì. Chỉ khốn khổ những đứa không có tiền đút lót thôi con ơi!

Mẹ không chú ý lắm đến bản cáo trạng người ta đọc. Mẹ chỉ mong ngóng tới lúc các thẩm phán vào phòng nghị án. Khi đó toà sẽ nghỉ giải lao. Bốn gia đình phạm nhân đều đã góp tiền thuốc nước lo lót cho công an áp tải để họ cho phép bốn bị cáo được gặp gia đình trò chuyện, chăm nom nhau. Cả bốn gia đình trong đó có mẹ đều được ngầm thông tin rằng đó là thời điểm quan trọng, cần nhanh nhẹn nhét vàng hoặc tiền mệnh giá cao vào những quả

chuối cho phạm nhân nuốt. Những thứ đó khi vào đến trại giam chính thức, phạm nhân phải tìm cách nôn ra, đưa nộp theo luật rừng trong nhà tù. Có vậy mới không bị đánh đập ngược đãi.

Sau hai tháng không biết tin tức giờ mẹ được ngồi sát bên con, được nắm cánh tay trở nên gầy guộc của con, cả hai mẹ con lau nước mắt không kịp. Con kể rằng chỉ ngồi ké bên đám bạc, chờ bọn đàn anh sai phái đổi tiền hoặc chạy đi cầm bán hộ. Khi bị vây bắt con cố thoát thân, xô xát với công an nên tội càng nặng. Mẹ giận con bao nhiêu lại thương con bấy nhiêu. Chao ôi, thà mẹ đừng sinh con ra. Nếu số phận con phải vướng hết tai ách này đến tai ách khác thì thà con đừng có mặt trên đời này còn hơn.

- Hay mẹ tìm tới bố con, xem ông ấy có cách gì...

- Không, mẹ làm thế con tự sát đấy. Ông ấy đâu phải bố con.

Hàng tháng trời Nguyệt mơ những giấc mơ thật khủng khiếp. Thăng Đức nằm co quắp trên sàn ximăng nhà tù, rớt rãi lẫn máu đầy miệng, một ca nước xà phòng ngẫu bọt đặt bên cạnh. Nó không nôn chỉ vàng ra được. Một đôi chân gân guốc đá thật mạnh vào bụng thăng bé khiến nó lật sấp xuống. Lần này bùm máu to tướng vọt khỏi miệng nó. Thăng Đức nằm lịm...

Ông ôm lấy mặt, không thể tiếp tục đọc nỗi dòng nào nữa. Tấm ảnh thăng bé xinh xắn bị bấm đang ôm con chó trắng trong lòng được dán vào giữa cuốn nhật ký hiển hiện trước mắt ông. Nó đấy ư? Con trai ông đấy ư? Cái miệng nó sao giống ông đến thế mà ông không nhận ra? Đáng lẽ ông có quyền tự hào rằng ông vẫn có kẻ nối dõi tông đường, không tuyệt tự cơ đấy.

Nhưng tất cả đã vượt mất rồi. Đức luôn luôn tìm cách trốn trại giam để rồi bị bắt lại, lĩnh thêm án. Lần cuối cùng người ta tin cho Nguyệt biết nó chạy trốn trong đêm, rơi xuống vực chết.

Nó rơi xuống vực hay bị đập chết như một con chó? Tội nghiệp con ơi, con có biết đã hai lần mẹ tuyệt vọng tìm đến con người ấy, định bụng cầu cứu.

Nhưng cứ gần đến nhà, nghĩ tới lời con, mẹ lại ghen ngào, lê bước quay về.

Con đừng oán hận ai. Chỉ mẹ có tội với con thôi. Mẹ sẽ mang theo hình ảnh cái thân xác bầm giập của con tới ngày nhắm mắt, như một sự trừng phạt, nếu như mẹ có thể nhắm được mắt trong giây phút ra đi...

Sau cái chết của thằng Đức, Nguyệt bỏ đi tu. Đức chết năm chín bảy khi nó mới hăm lăm tuổi đời.

Ôi, con trai ơi, con của bố ơi!

Ông nhà thơ đun xong ấm nước rót vào phích. Khi quay lên nhà ông thấy bạn úp mặt vào hai bàn tay gục xuống bàn, cuốn nhật ký rơi dưới chân. Hơi một chút nghi ngại, ông khẽ lay gọi... nhưng người ấy không bao giờ nghe thấy tiếng gọi thảng thốt của ông bạn nhà thơ nữa!./.

10/10/2007

Trại viết Đồ Sơn

Đoàn Lê

Nguồn: VNthuquan - Thư viện Online

Được bạn: NgụyXưa đưa lên

vào ngày: 7 tháng 7 năm 2010